

Rapport

Projectnummer: 356537

Referentienummer: SWNL0213399

Datum: 27-09-2017

Natuuronderzoek Maasband (Grensmaasproject)

Onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur

Definitief

Verantwoording

Titel	Natuuronderzoek Maasband (Grensmaasproject)
Subtitel	Onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur
Projectnummer	356537
Referentienummer	SWNL0213399
Revisie	D1
Datum	27-09-2017
Auteur(s)	Gijs Meijer
E-mailadres	gijs.meijer@sweco.nl
Gecontroleerd door	Jody Ettema
Paraaf gecontroleerd	
Goedgekeurd door	Maarten Mouissie
Paraaf goedgekeurd	

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Inleiding.....	4
1.2	Kader van het onderzoek.....	4
1.3	Grensmaasproject	4
1.4	Projectgebied Maasband	5
1.5	Gebieden bestemmingsplanwijziging	5
1.6	Voorgenomen ingreep	5
2	Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden.....	6
2.1	Toetsingskader	6
2.2	Inventarisatie en analyse	7
3	Wet natuurbescherming: soortenbescherming.....	8
3.1	Toetsingskader.....	8
3.2	Methode	10
3.2.1	Bronnenonderzoek	10
3.2.2	Habitatgeschiktheidsbeoordeling.....	10
3.2.3	Aanvullende onderzoeken.....	10
3.2.4	Onderzoeksmomenten.....	12
3.2.5	Analyse en toetsing van mogelijke effecten	12
3.3	Planten.....	12
3.4	Vleermuizen	13
3.5	Overige zoogdieren	15
3.6	Vogels	17
3.7	Amfibieën en Reptielen.....	18
3.8	Vissen	19
3.9	Ongewervelden	19
3.10	Toetsing uitvoerbaarheid wijziging bestemmingsplan	19
4	Natuurbeleidskaders	20
4.1	Toetsingskader	20
4.2	Natuurnetwerk Nederland	20
5	Conclusies	22
	Bijlage 1: Overzichtstekening Grensmaasprojectlocaties Meers en Maasband	24
	Bijlage 2: Kaart bestemmingsplannen	25

1 Inleiding

1.1 Inleiding

Het Grensmaasproject heeft tot doel om hoogwaterbescherming en natuurontwikkeling te realiseren in een gebied met een lengte van circa 40 kilometer langs de Grensmaas. Het project wordt gefinancierd met de winning van zand en grind en bestaat uit verschillende project-locaties. Projectlocatie Maasband maakt deel uit van het Grensmaasproject. Consortium Grensmaas is voornemens om de projectlocatie Maasband her in te richten. Voor enkele delen van het gebied is hiervoor een wijziging van het vigerende bestemmingsplan noodzakelijk. Het doel van onderhavig onderzoek is tweeledig.

- In het kader van de bestemmingsplanwijziging: het toetsen van de uitvoerbaarheid van het plan in het licht van de vigerende wet- en regelgeving voor natuur.
- Het toetsen van de uitvoeringswerkzaamheden in het kader van de herinrichting van Grensmaasprojectgebied Maasband aan de vigerende wet- en regelgeving voor natuur.

1.2 Kader van het onderzoek

De herinrichting van Grensmaasprojectlocatie Maasband wordt getoetst aan de volgende kaders van de natuurbescherming in Nederland:

- Wet natuurbescherming:
 - Natura 2000-gebieden (voorheen Natuurbeschermingswet 1998);
 - Soorten (voorheen Flora- en faunawet);
- Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS).

Het voorliggend rapport is er op gericht om inzicht te krijgen in de effecten op beschermde natuurwaarden binnen de invloedsfeer van het project en de te nemen vervolgstappen, dan wel te volgen nadere procedures. Bomeninventarisatie is separaat uitgevoerd, waardoor het onderdeel houtopstanden van de Wet natuurbescherming (voormalige Boswet) in onderhavige rapportage buiten beschouwing is gelaten.

1.3 Grensmaasproject

Het Grensmaasproject behelst een vergaande (her)inrichting van de rivierbedding van de Grensmaas. Langs de rivier wordt de huidige stroomgeul aanzienlijk verruimd ten behoeve van hoogwaterbeveiliging en herstel van de natuurlijke dynamiek van de rivier. Over een lengte van ruim 40 kilometer zal op deze manier een nagenoeg aaneengesloten natuurgebied ontstaan met bossen, struwelen en grindeilanden waar vele planten- en diersoorten die uit Zuid Limburg verdwenen zijn, zich weer kunnen vestigen.

De doelstellingen van het totale Grensmaasproject (hoogwaterbeveiliging, grootschalige natuurontwikkeling en grindwinning) worden in de eerste plaats gerealiseerd door middel van rivierversbreiding. De volgende vier inrichtingsmaatregelen worden hierbij uitgevoerd.

- **Stroomgeulverbreding:** hiermee zal de rivier worden verbreed van enkele tientallen meters in de huidige situatie tot maximaal circa 700 meter in de toekomst. Daarbij worden de oevers 3-7 meter verlaagd. In de afgegraven zone kunnen in de toekomst grindbanken, eilanden en geulen ontstaan, elementen die horen bij een natuurlijke grindrivier.
- **Weerdverlaging:** aansluitend aan de stroomgeulverbreding wordt de weerd verlaagd door afgraving van de oever in een aflopend talud, waardoor een geleidelijke overgang van de diepe zone van stroomgeulverbreding naar de onvergraven natuur ontstaat.

Afhankelijk van de breedte van de weerdverlaging varieert de helling van het talud van 1:10 tot 1:100.

- **Dekgrondberging:** Vrijkomende, onvermarktbaar grond wordt geborgen in een aantal diepere grindwinningen, de zogenaamde dekgrondbergingen.
- **Onvergraven natuur:** Op deze locaties vindt geen grondstoffenwinning plaats. Wel kunnen deze, indien noodzakelijk, worden benut als locatie voor gronddepots, geluidsbeperkende voorzieningen of voor werkwegen.

1.4 Projectgebied Maasband

Grensmaasprojectlocatie Maasband ligt in een benedenstroomse bocht van Grensmaasprojectlocatie Meers. Het plangebied ligt rondom het dorp Maasband (gemeente Stein) ten noorden van Meers en ten zuiden van Urmond. De inrichting van het plangebied rondom Maasband heeft in de huidige situatie een voornamelijk agrarische functie. Net buiten het plangebied liggen enkele oude boomgaarden evenals een waterzuiveringsinstallatie, ten oosten van het plangebied. De globale begrenzing van projectgebied Maasband plangebied is weergegeven in figuur 1.1.

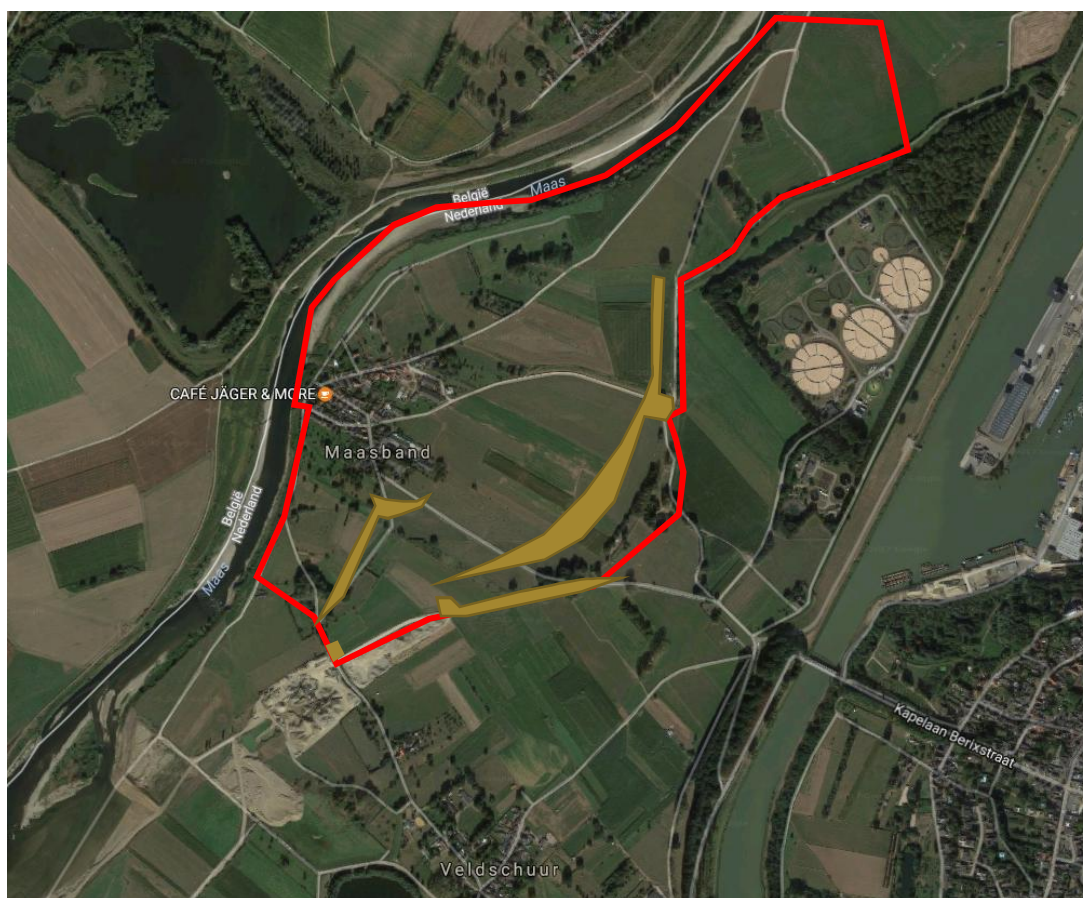
1.5 Gebieden bestemmingsplanwijziging

Voor enkele delen binnen Grensmaasprojectlocatie Maasband is een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk. Deze gebieden betreffen een deel van de onverharde weg Oeverendijk, aansluitingen op bestaande dijken en een toekomstige brug (zie paragraaf 1.6) en een strook met agrarische percelen. De globale begrenzing van deze delen die betrekking hebben op de bestemmingsplanwijziging, zijn weergegeven in figuur 1.1. Een meer gedetailleerde begrenzing is weergegeven op kaart in bijlage 2.

1.6 Voorgenomen ingreep

Consortium Grensmaas is voornemens het plangebied te herinrichten. Hierbij zijn werkzaamheden voorzien, waarbij een nevengeul om Maasband heen wordt aangelegd. Als gevolg van deze werkzaamheden komt Maasband tijdens hogere waterstanden tijdelijk op een eiland te liggen. Een deel van het plangebied buiten de kades rondom het dorp zal onvergraven natuurgebied vormen. De voorgenomen aanleg van de nevengeul betreft een geul met een lengte van circa 1500 m en een breedte van circa 200 m. De instroomopening is voorzien ten zuiden van Maasband op rivierkm 33,8. Ter hoogte van rivierkm 35,7 mondt de nevengeul weer uit in de Maas.

Aangezien Maasband ten alle tijden en bij iedere waterstand bereikbaar moet blijven, wordt aan de zuidzijde over de nevengeul een brug aangelegd. Tevens worden nieuwe dijken aangelegd en bestaande kades opgehoogd. De voorgenomen ingrepen zijn weergegeven op kaart in bijlage 1.

Figuur 1.1 Globale begrenzing projectgebied Maasband (rood omljnd) en delen waarvoor bestemmingsplanswijziging noodzakelijk is (gele kaders).

2 Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden

2.1 Toetsingskader

De Wet natuurbescherming heeft als doel het beschermen van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden) in Nederland. Projecten of handelingen die negatieve effecten op de doelstellingen van deze beschermde gebieden hebben, zijn in beginsel niet toegestaan. In dit kader is ook toetsing nodig van effecten in het kader van de externe werking van toepassing. Bij de toetsing aan effecten kunnen de volgende procedure-varianten van toepassing zijn:

- geen nader onderzoek noodzakelijk: effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten (er zijn geen Natura 2000-gebieden in de omgeving aanwezig);
- Voortoets: effecten kunnen niet op voorhand worden uitgesloten;
- Verslechteringstoets: effecten kunnen op basis van de Voortoets niet worden uitgesloten, significantie hiervan wel;
- Passende beoordeling: significantie van effecten kan op basis van de Voortoets of Verslechteringstoets niet worden uitgesloten;

- ADC-toets: indien significantie van effecten op basis van de Passende beoordeling niet kan worden uitgesloten. Aangetoond dient te worden dat er geen alternatieven zijn met minder effecten, er sprake is dwingende redenen van groot openbaar belang en in compensatie is voorzien.

Indien negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet zijn uitgesloten, dan is in ieder geval een vergunning noodzakelijk op grond van artikel 2.7 Wet natuurbescherming.

Per 1 januari 2015 is het Programma Aanpak Stikstof (PAS) van kracht. Het PAS maakt onderdeel uit van de Wet natuurbescherming. Vergunningverlening voor Natura 2000-gebieden bij een toename aan stikstofdepositie is gekoppeld aan het PAS. Dit programma is via het Besluit PAS in de Wet natuurbescherming verankerd. In de Regeling PAS zijn de volgende te volgen procedureregels vastgelegd ten aanzien van nieuwe projecten en/of andere handelingen:

- toename van minder dan 0,05 mol N/ha/jr: geen vergunning en geen melding nodig;
- toename van 0,05-1 mol N/ha/jr: geen vergunning nodig, een melding volstaat*;
- toename van meer dan 1 mol N/ha/jr: vergunning nodig.

* Wanneer een melding volstaat (bij 0,05 mol N/ha/jr of bij 1 mol N/ha/jr) hangt af van de beschikbare ontwikkelingsruimte voor het betreffende Natura 2000-gebied.

Voor het uitvoeren van de stikstofberekening dient gebruik te worden gemaakt van het modelprogramma Aeries calculator. Bij een melding of vergunningsaanvraag dient deze berekening te worden bijgevoegd. Bij een vergunningsaanvraag zal door het bevoegd gezag worden bepaald of er nog ontwikkelingsruimte beschikbaar is voor de toename van stikstof voor de betreffende habitattypen of leefgebieden van soorten¹. Op basis daarvan zal worden bepaald of een vergunning kan worden verleend.

2.2 Inventarisatie en analyse

Uit de gebiedendatabase van het ministerie van EZ blijkt dat de minimale afstand van het plangebied tot Natura 2000-gebied Grensmaas circa 200 m bedraagt. Het Natura 2000-gebied Bunder- en Elsloërbos ligt op een afstand van circa 3 kilometer ten zuidoosten van het plangebied.

Met het Grensmaasproject wordt circa 1.000 ha natuur gerealiseerd in het Maasdal tussen Maastricht en Roosteren. Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer gaan deze nieuwe natuur beheren. Doordat ook België volop werk maakt van een natuurlijke Maas, ontstaat er straks een aaneengesloten en grensoverschrijdend Maaspark van ruim 2000 ha. Het Grensmaasproject geeft invulling aan de realisatie en doelen van het Natura-2000 gebied Grensmaas. In het definitieve aanwijzingsbesluit en het beheerplan Natura 2000 Grensmaas wordt gesteld dat activiteiten in het kader van het Grensmaasproject, zoals vastgelegd in het POL aanvulling Grensmaas (Provincie Limburg, 2005), niet vergunningsplichtig zijn. In het kader van Wet natuurbescherming onderdeel Natura 2000 wordt een verdere toetsing niet noodzakelijk geacht.

¹ In de Aeries monitor is in te zien voor welke gebieden geen ruimte meer beschikbaar is. Omdat deze informatie niet altijd up-to-date kan deze afwijken van de beoordeling van de provincie.

Toetsing uitvoerbaarheid wijzigen bestemmingsplan

Zoals beschreven in paragraaf 1.5, is voor enkele delen van het projectgebied Maasband een wijziging van het vigerende bestemmingsplan nodig. De bestemming in de betreffende gebieden moeten gewijzigd worden in het kader van de herinrichting van projectlocatie Maasband. Op basis van bovenstaande beargumentatie wordt een verdere toetsing niet noodzakelijk geacht. Het wijzigen van het bestemmingsplan in de betreffende gebieden is dan ook uitvoerbaar in het licht van de Wet natuurbescherming, onderdeel Natura 2000.

3 Wet natuurbescherming: soortenbescherming

3.1 Toetsingkader

In de Wet natuurbescherming is de soortenbescherming in Nederland geregeld. Hierbij onderscheiden we drie verschillende beschermingsregimes waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld.

Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.):

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten bijlage IV Habitatrichtlijn, bijlage I Verdrag van Bern (artikel 3.5 e.v.):

- lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.):

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - onderdeel a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - onderdeel b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Voor soorten van de Vogelrichtlijn (art.3.1) en Habitatrichtlijnsoorten (art. 3.5) geldt dat vaste rust- en verblijfplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) niet opzettelijk verstoord of vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten (niet opzettelijk) mogen worden gedood of verwond.

Voor de categorie Andere soorten geldt dat vaste rust- en verblijfplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet (opzettelijk) vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond. Echter, het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van EZ) heeft de vrijheid om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 Wet natuurbescherming. In provincie Limburg geldt voor de uitvoering van ruimtelijke ingrepen een vrijstelling voor een aantal soorten uit de soortgroepen zoogdieren, reptielen en amfibieën (*bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker, middelste groene kikker, aardmuis, bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, molmuis, gewone bosspitsmuis, huisspitsmuis, ondergrondse woelmuis, rosse woelmuis, woelrat, egel, haas, konijn, ree, wezel, bunzing, hermelijn, vos*). Voor de steenmarter, hazelworm, levendbarende hagedis en eekhoorn geldt een periodieke vrijstelling van ontheffingsplicht voor de uitvoering van ruimtelijke ingrepen in bepaalde perioden van het jaar.

Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld en waarvoor de voorgenomen activiteiten strijdig zijn met de bepalingen in de Wet natuurbescherming, geldt ontheffingsplicht. Ontheffing kan alleen worden verleend, indien (het streven naar) de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is, een geldend belang van toepassing is en er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Het is ook mogelijk om ten aanzien van Andere soorten te werken volgens een goed-gekeurde gedragscode die is afgestemd op de Wet natuurbescherming, mits de voorgenomen activiteit als zodanig in de gedragscode is beschreven en de betreffende soorten zijn opgenomen in de gedragscode. Er is dan geen ontheffingsplicht van toepassing.

Krachtens artikel 1.11 (lid 1 & 2) van de Wet natuurbescherming, geldt de algemene zorgplicht voor alle in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Via deze wet wordt eenieder medeverantwoordelijk gesteld voor de zorg en bescherming van flora en fauna en dient men geen handelingen uit te voeren die opzettelijk soorten kunnen aantasten.

3.2 Methode

De inventarisatie betreft een onderzoek naar de actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten in het plangebied. De inventarisatie bestaat in eerste instantie uit een bronnenonderzoek, een verkennend veldbezoek en habitatgeschiktheidsbeoordeling. Vervolgens zijn, indien noodzakelijk is gebleken, aanvullende soortgerichte inventarisaties uitgevoerd.

3.2.1 Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek heeft tot doel een overzicht te verkrijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied en omgeving. Hiervoor zijn de volgende bronnen gebruikt:

- Nationale Databank Flora en fauna (NDFF);
- Voorgaande relevante onderzoeken uit de omgeving;
- Landelijke verspreidingsatlassen;
- Regionale verspreidingsatlassen.

3.2.2 Habitatgeschiktheidsbeoordeling

Tijdens de looptijd van dit onderzoek heeft een wetswijziging plaatsgevonden (1 januari 2017), waarbij de Flora- en faunawet is vervangen door de Wet natuurbescherming. Derhalve is op twee verschillende momenten oriënterende veldbezoeken uitgevoerd door een ter zake kundig ecoloog van Sweco Nederland BV, waarmee de geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten is beoordeeld (zie tabel 2.1). In het kader van de Flora- en faunawet is een oriënterend veldbezoek uitgevoerd op 14 februari 2015. In het kader van de Wet natuurbescherming is een aanvullend oriënterend veldbezoek uitgevoerd op 14 februari 2017. Deze beoordelingen brengen samen met bronnenonderzoek de beschermde soorten(groepen) in beeld die in het plangebied (kunnen) voorkomen. Hierbij is gebruik gemaakt van de beschikbare gebiedskennis en informatie op basis van jarenlange monitoring van Grensmaasgebied in de verschillende omliggende deellocaties.

3.2.3 Aanvullende onderzoeken

Uit het verkennend onderzoek blijkt de noodzaak voor uitvoering van aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde planten, steenuil, das, bever en vleermuizen. In de navolgende paragrafen is per soort(groep), de gehanteerde onderzoeksmethodiek nader toegelicht:

Planten

Uit het bronnenonderzoek en de habitatgeschiktheidsbeoordeling is gebleken dat aanwezigheid van de beschermde soorten grote leeuwenklauw en stijve wolfsmelk niet op voorhand kan worden uitgesloten. Soortgerichte inventarisaties zijn uitgevoerd op 16 mei en 22 augustus 2017. Hierbij is rekening gehouden met de bloeiperiode van beide soorten (mei tot en met augustus).

Steenuil

Uit het bronnenonderzoek en de habitatgeschiktheidsbeoordeling is gebleken dat aanwezigheid van jaarrond beschermd leefgebied van de steenuil niet op voorhand kan worden uitgesloten. Voor het vaststellen van territoria van steenuilen, is gewerkt conform de soortenstandaard van de steenuil (RVO, versie december 2014) en is de gestandaardiseerde methodiek van STONE (Steenuil Overleg Nederland) gehanteerd. Op drie avonden met geschikte weersomstandigheden in 2015 (zie tabel 2.1) zijn diverse playback-momenten toegepast met een onderlinge afstand tussen de onderzoekslocaties van tenminste 250 meter. Met de playback-methode worden vogelgeluiden afgespeeld om een territoriale roep van de steenuil uit te lokken en een indicatie te krijgen van de aanwezigheid van een paar of een individu. Steenuilen roepen intensief in de periode rond schemering van half februari tot half april.

Das

Uit het verkennend onderzoek is gebleken dat aanwezigheid van de das in (de omgeving van) het plangebied niet op voorhand kan worden uitgesloten. Onderzoek naar aanwezigheid van de das is uitgevoerd conform de soortenstandaard van de das (RVO, 2014). Tijdens twee inventarisaties eind 2016 en begin 2017 (zie tabel 2.1) is gelet op aanwezigheid van burchten, vluchtpijpen en sporen van aanwezigheid en dassenactiviteit als haren, vaste wissels, vroetplekken en snuit- en mestputjes.

Bever

Uit het verkennend onderzoek is gebleken dat aanwezigheid van de bever in (de omgeving van) het plangebied niet op voorhand kan worden uitgesloten. Onderzoek naar aanwezigheid van de bever is uitgevoerd conform de soortenstandaard van de bever (RVO, 2014). Tijdens twee inventarisaties eind 2016 en begin 2017 (zie tabel 2.1) is gelet op aanwezigheid van burchten en oeverholten en andere sporen als knaagsporen, afdrucken, beverkanalen, uittreedplaatsen en wissels.

Vleermuizen

Gedurende het verkennend onderzoek zijn bomen met holtes, scheuren en kieren op 27 mei 2015 geïnspecteerd met een boomcamera (endoscopisch onderzoek). Middels endoscopisch onderzoek is aangetoond dat er geschikte holtes aanwezig zijn, die kunnen dienen als vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vleermuizen. Uit de habitatgeschiktheidsbeoordeling blijkt de geschiktheid van het plangebied als foerageergebied voor vleermuizen. Op basis van bekende verspreidingsgegevens worden de volgende soorten verwacht: gewone- en ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en watervleermuis.

Op basis van de bovengenoemde verkenning is een inschatting gemaakt van de functionaliteit die het plangebied kan hebben voor vleermuizen (verblijfplaatsen, foerageergebied, vliegroutes). Conform het vigerende vleermuisprotocol (versie 2013) is de benodigde onderzoeksinspanning bepaald. Hierbij is rekening gehouden met het mogelijk voorkomen van verschillende vleermuissoorten. Gedurende vijf avonden/nachten en een enkele ochtend zijn door ter zake kundige ecologen, vleermuizen geïnventariseerd, verdeeld over de maanden mei tot en met september 2016 (zie tabel 2.1). Hierbij zijn globaal een tweetal onderzoeksperiodes aangehouden. De inventarisaties in mei en juli waren gericht op zomer- en kraamverblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden.

De inventarisaties in augustus en september waren gericht om zomer- en paarverblijfplaatsen in beeld te krijgen en tevens vliegroutes en essentiële foerageergebieden. Met de planning is rekening gehouden met de weersomstandigheden. De inventarisatie is uitgevoerd met een heterodyne batdetector, voorzien van time expansion (type Petterson D240x) en opnameapparatuur. Voor een nadere analyse van de geluidsopnames is gebruik gemaakt van het softwareprogramma Batsound 4.

3.2.4 Onderzoeksmomenten

Om aanwezigheid van de verschillende soorten en soortgroepen in beeld te krijgen, zijn 13 veldbezoeken afgelegd. In tabel 2.1 is het overzicht van de verschillende veldbezoeken weergegeven, de doelsoorten, onderzoeksmoment en weersomstandigheden gedurende het onderzoek weergegeven. Alle veldbezoeken zijn door ter zake kundige ecologen van Sweco Nederland BV uitgevoerd.

Tabel 2.1 *Bezoekdatums, doel(soort), moment en weersomstandigheden veldbezoeken*

Datum	Doel(soort)	Moment onderzoek	Weersomstandigheden
17-03-2015	Habitatgeschiktheidsbeoordeling Ffwet	Middag	17°C, droog, onbewolkt, 2 Bft
18-03-2015	Steenuil	Avond	2°C, droog, bewolkt, 2 Bft
01-04-2015	Steenuil	Avond	2°C, droog, bewolkt, 2 Bft
15-04-2015	Steenuil	Avond	12°C, droog, onbewolkt, 3 Bft
22-05-2015	Flora (Ffwet)	Middag	20°C, droog, half bewolkt, 2 Bft
27-05-2015	Endoscopisch onderzoek boomholtes	Middag	18°C, droog, half bewolkt, 2 Bft
10-06-2015	Flora (Ffwet)	Middag	22°C, droog, onbewolkt, 3 Bft
31-05-2016	Vleermuizen	Avond	16°C, droog, bewolkt, 2 Bft
07-07-2016	Vleermuizen	Ochtend	11°C, droog, bewolkt, 2 Bft
18-07-2016	Vleermuizen	Avond	22°C, droog, onbewolkt, 2 Bft
17-08-2016	Vleermuizen	Avond	19°C, droog, onbewolkt, 3 Bft
27-09-2016	Vleermuizen	Avond	15°C, droog, licht bewolkt, 2 Bft
24-10-2016	Das en bever	Middag	13°C, droog, bewolkt, 2 Bft
06-02-2017	Das en bever	Middag	8°C, droog, bewolkt, 2 Bft
14-02-2017	Habitatgeschiktheidsbeoordeling Wnb	Middag	12°C, droog, onbewolkt, 2 Bft
16-05-2017	Flora (Wnb)	Middag	13°C, droog, bewolkt, 3 Bft
22-08-2017	Flora (Wnb)	Middag	24°C, droog, bewolkt, 2 Bft

3.2.5 Analyse en toetsing van mogelijke effecten

De onderzoeksresultaten van de aanvullende onderzoeken zijn geanalyseerd op raakvlakken met de voorgenomen activiteiten. Op basis van deze analyse wordt geconcludeerd in hoeverre er negatieve effecten optreden op beschermde soorten en voor welke soorten(groepen) een ontheffing in kader van Wet natuurbescherming noodzakelijk is.

3.3 Planten

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit de omgeving van het plangebied zijn drie beschermde plantensoorten bekend, te weten wolfskers, stijve wolfsmelk en grote leeuwenklauw (Andere soorten, art. 3.10 Wnb). Wolfskers groeit in het algemeen op half beschaduwde plaatsen in bossen (open plekken en langs bospaden), bosranden, kapvlakten, brandvlakten, stenige plaatsen, ruderaal plaatsen en braakliggende grond (*bron: wilde-planten.nl*).

Stijve wolfsmelk groeit op zonnige tot licht beschaduwde, open plaatsen in akkers, bosranden (langs rivierdalbossen), kapvlakten, waterkanten (slootkanten), bermen en dijken (*bron: wilde-planten.nl*). Grote leeuwenklauw groeit op open, zonnige plaatsen op kalkhoudende grond en komt voor in bermen langs onverharde wegen, graanakkers, waterkanten (rivieroeverwallen en sloothellingen), braakliggende grond, bij veevoerkuilen, dijken, tuinen en langs spoorwegen (*bron: wilde-planten.nl*).

In het projectgebied is geen geschikt habitat voor wolfskers aanwezig, maar aanwezigheid van grote leeuwenklauw en stijve wolfsmelk kan niet op voorhand worden uitgesloten. Het grootste deel van het plangebied bestaat uit (intensieve) agrarische percelen waar geen beschermde plantensoorten worden verwacht. Maar open plekken op de dijken, bermen, langs de onverharde weg Oeverendijk en de Maasoevers, bieden in potentie geschikte habitatstandplaatsen voor grote leeuwenklauw en stijve wolfsmelk. Tijdens de soortgerichte inventarisaties in mei en augustus zijn echter geen beschermde plantensoorten aangetroffen.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Middels de soortgerichte inventarisaties is in voldoende mate aangetoond dat er geen beschermde plantensoorten aanwezig zijn in het plangebied. Er worden voor wat betreft de soortgroep planten geen verbodsbepalingen overtreden met de voorgenomen herinrichting van het gebied. Er is geen noodzaak tot aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing.

3.4 Vleermuizen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit de omgeving zijn diverse vleermuissoorten bekend: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, meervleermuis en watervleermuis. Onder de Wet natuurbescherming zijn alle vleermuissoorten strikt beschermd conform Habitatrichtlijn artikel 3.5. In projectlocatie Maasband is in 2016 vleermuisonderzoek uitgevoerd. Uit de habitatgeschiktheidsbeoordeling en het endoscopisch onderzoek is gebleken dat diverse bomen in projectgebied Maasband voor vleermuizen geschikte holtes bevatten.

Met gericht vleermuisonderzoek is aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen, vliegroutes en essentieel foerageergebied geïnventariseerd. Tijdens de inventarisaties rondes in mei en juli was de vleermuisactiviteit in het gebied laag. Bij alle drie de rondes zijn slechts enkele foeragerende gewone dwergvleermuizen aangetroffen. Er zijn geen verblijfplaatsen, vliegroutes of essentiële foerageergebieden vastgesteld. Tijdens de inventarisaties in augustus en september is een paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis vastgesteld. Een mannetje is roepend (baltsgeluiden) aangetroffen vanuit een holte in een populier in het noorden van het plangebied (zie figuur 3.1). Tevens zijn enkele foeragerende gewone dwervleermuizen en watervleermuizen aangetroffen en één foeragerende ruige dwergvleermuis en een enkele laatvlieger. Er zijn geen (essentiele) vliegroutes vastgesteld.

Vleermuizen foerageerden weliswaar langs de opgaande beplanting langs de dijken, maar eenduidige, gerichte bewegingen zijn niet vastgesteld. Bekend is dat de Maas een functie heeft als migratieroute voor vleermuizen.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Er zijn geen (essentieel) vliegroutes vastgesteld. Wel gebruiken enkele exemplaren van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en watervleermuis de opgaande vegetatie langs dijken en Maasoevers om te foerageren. Gezien de relatief lage aantallen foeragerende vleermuizen en de aanwezigheid van voldoende alternatief foerageergebied in de omgeving is de aanwezigheid van essentieel foerageergebied binnen het plangebied uit te sluiten. Interessanter en kwalitatief hoogwaardiger foerageergebied ligt immers (net) buiten het ingrepengebied. De open agrarische percelen zullen plaats maken voor een nevengeul van de Maas. De nevengeul zal naar verwachting een dynamische plek worden die bij hoogwaterperioden mee zal stromen. Onder invloed van grazende runderen en paarden zal een afwisseling van lage vegetatie, struweel en bos ontwikkelen. Hiermee zal de insectenrijkdom en diversiteit toenemen ten opzichte van de huidige situatie waarin het gebied een agrarische functie heeft. Met deze herinrichting naar natuurgebied zal het projectgebied een kwaliteitsimpuls krijgen als foerageergebied voor vleermuizen.

In het projectgebied bevindt zich één paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis. De boom waar deze verblijfplaats zich in bevindt, wordt waarschijnlijk gekapt. Met de aantasting van de paarverblijfplaats zal sprake zijn van het overtreden van verbodsbepaling, zoals genoemd in artikel 3.5, lid 4 van de Wet natuurbescherming. Hiervoor is in de uitvoeringsfase een ontheffing noodzakelijk en dienen passende maatregelen te worden getroffen. Voor de categorie soorten habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb) geldt dat een ontheffingsaanvraag wordt beoordeeld aan de hand van:

- aanwezigheid van een geldig wettelijk belang;
- in hoeverre geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging) voorhanden is;
- in hoeverre de voorgenomen ingreep afbreuk doet aan streven om gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort.

Het Grensmaasproject heeft tot doel hoogwaterbescherming, grootschalige natuurontwikkeling en ecologisch herstel van de rivier te realiseren. Het Grensmaasproject is in het kader van de Wet natuurbescherming een project in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid en andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (Wnb artikel 3.8 Wnb, lid 5). Alternatieven en/of varianten van het Grensmaasproject zijn onderzocht afgewogen in het kader van de MER. Hierbij is besloten dat de huidige vorm van het project, het Voorkeursalternatief, het meest gunstige alternatief is, waarbij geen andere bevredigende oplossing bestaat.

Er is dus sprake van een geldig wettelijk belang en er is geen andere bevredigende oplossing mogelijk. Daarnaast geldt dat in het projectgebied en de directe omgeving voldoende mogelijkheden zijn om passende maatregelen te nemen om de gunstige staat van instandhouding van de ruige dwergvleermuis te waarborgen. Hiermee wordt een ontheffing verleenbaar geacht.

Figuur 3.1 Locaties van vastgestelde paarverblijfplaats de ruige dwergvleermuis (gele ster), dassenburchten (groene cirkels) en nestlocaties steenuil (blauwe stippen) in de omgeving van projectlocatie Maasband.

3.5 Overige zoogdieren

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

In de omgeving van het plangebied komen de beschermde bever (Habitatrichtlijn art. 3.5), das, eekhoorn en steenmarter (Andere soorten, art. 3.10 Wnb) voor. Tevens zijn in de omgeving waarnemingen bekend van zoogdieren van categorie Andere soorten (art. 3.10 Wnb) waarvoor een vrijstelling van ontheffingsplicht geldt in Limburg, zoals konijn, egel, vos en mol (zie paragraaf 3.1).

Uit bestaande gegevens blijkt de aanwezigheid van een dassenburcht ten zuiden van Meers. Deze bevindt zich in het stuk bos langs de Weg van Elsoo naar Groot Meers. Eind 2016 en begin 2017 is aanwezigheid van dassen in de omgeving van projectlocatie Maasband geïnventariseerd. Er zijn op twee locaties actieve dassenburchten aangetroffen, in de Maasoever en in de bosstrook langs de waterzuiveringsinstallatie (zie figuur 3.1). In de Maasoever is een burcht met in totaal 22 pijpen aangetroffen, met rondom sporen die duiden op actief gebruik, zoals duidelijke wissels, mestputjes en haren.

Een aantal pijpen van deze burcht bevinden zich net binnen de begrenzing van projectlocatie Maasband. In de bosstrook langs het terrein van de waterzuiveringsinstallatie bevindt zich een actieve hoofdburcht van 12 pijpen met in de nabijheid 5 plekken met vluchtpijpen/bijburchten van maximaal 2 pijpen. Van deze vluchtpijpen en bijburchten is geen actief gebruik vastgesteld. In de bosstrook zijn diverse mestputjes en latrines aangetroffen. Nabij de hoofdburcht is ook een zogenaamde speelboom aangetroffen, een indicatie dat de burcht een functie heeft als voorplantingsplaats. Binnen de grenzen van het plangebied en directe omgeving bevindt zich geschikt foerageergebied voor dassen. Deze bestaat veelal uit een combinatie van secundair foerageergebied in de vorm van akkers en preferent foerageergebied in de vorm van graspercelen. Buiten de grenzen van het plangebied bevinden zich veelal preferente foerageergebieden in de vorm van een cultuurlandschap met hoogstamfruitboomgaarden, heggen en (beweide) graslanden.

In de Maasoevers in projectlocatie Maasband zijn geen beverburchten vastgesteld. Wel zijn diverse knaagsporen aangetroffen van de bever. Ten zuiden en noorden van deellocatie Maasband (Grensmaasprojectlocaties Meers en Urmond) zijn beverburchten aanwezig. Deze beverburchten bevinden zich echter op honderden meters afstand van projectlocaties Maasband. Het plangebied vormt geen optimaal leefgebied voor de eekhoorn en steenmarter. Deze soorten zouden er (incidenteel) kunnen foerageren.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Ten aanzien van het voorkomen van de vos, konijn, mol, egel en verschillende muizensoorten geldt in provincie Limburg een algemene vrijstelling van verbodsbepalingen bij ruimtelijke ontwikkelingen. Voor deze soorten is dan ook geen aanvullend onderzoek of ontheffing nodig.

De bever (Habitatrichtlijn art. 3.5), eekhoorn en steenmarter (Andere soorten, art. 3.10) kunnen het projectgebied gebruiken als foerageergebied. Foerageergebieden zijn alleen wettelijk beschermd, indien ze essentieel zijn voor het behoud van de functionaliteit van verblijfplaatsen. Kwalitatief hogere foerageergebieden bevinden zich buiten het plangebied. Tijdens de ingreep blijft dan ook ruim voldoende geschikt foerageergebied aanwezig voor deze soorten in de (directe) omgeving. Functionaliteit van eventueel aanwezige verblijfplaatsen in de omgeving wordt dan ook niet aangetast. Er worden voor wat betreft de bever, eekhoorn en steenmarter geen verbodsbepalingen vanuit de Wet natuurbescherming overtreden. Met de uitvoering van het Grensmaasproject zal voor wat betreft de bever het leefgebied kwalitatief verbeterd worden. Na afronding van het Grensmaasproject zal spontane, dynamische riviernatuur zich ontwikkelen. In de eindsituatie van het Grensmaasproject zal het voorheen voornamelijk agrarisch ingerichte gebied, omgevormd worden tot een aaneengesloten natuurgebied ontstaan van circa 2000 ha, met volop geschikt leefgebied voor de bever onder andere in de vorm van aaneengesloten wilgenopstanden, grotendeels natuurlijke oevers en luwe delen met ondergedoken watervegetatie.

Voor wat betreft de das wordt met de ontwikkeling mogelijk een deel van de burcht in de Maasoever aangetast. Met de aanleg van de nevengeul en (tijdelijke) aantasting van foerageergebied, is de functionaliteit van deze burcht mogelijk in het geding. Het gebied tussen de burcht in de Maasoever en de burcht in de bosstrook langs de waterzuiveringsinstallatie zal vergraven worden om ruimte te maken voor een nevengeul van de Maas. De nevengeul zal naar verwachting een dynamische plek worden die bij hoogwaterperioden mee zal stromen. Onder invloed van grazende runderen en paarden zal een afwisseling van lage vegetatie, struweel en bos ontwikkelen.

Met de aantasting van de functionaliteit van een dassenburcht wordt artikel 3.10, lid 1, onderdeel b overtreden. Hiervoor geldt in de uitvoeringsfase een ontheffingsplicht. Voor de categorie Andere soorten (artikel 3.10 Wnb) geldt dat een ontheffingsaanvraag wordt beoordeeld aan de hand van:

- aanwezigheid van een geldig wettelijk belang;
- in hoeverre geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging) voorhanden is;
- in hoeverre de voorgenomen ingreep afbreuk doet aan streven om gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort.

Voor het Grensmaasproject is sprake van een geldig wettelijk belang en zijn er geen andere bevredigende oplossingen mogelijk. Gelet op de aard van de ontwikkeling en de inrichting van het projectgebied en de omgeving, zijn er voldoende mogelijkheden om passende maatregelen te nemen om te zorgen dat de ontwikkeling geen afbreuk doet naar het streven om de gunstige staat van instandhouding van de das te laten voortbestaan. Derhalve wordt een ontheffing verleenbaar geacht.

3.6 Vogels

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit bestaande gegevens blijkt dat de categorie 1-4 vogelsoorten boomvalk, buizerd, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ransuil, steenuil, slechtvalk, sperwer, wespindief en zwarte wouw waargenomen te zijn in de omgeving. Dit zijn soorten waarvan de nesten een jaarrond beschermde status hebben.

De bomen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden zijn gecontroleerd op aanwezigheid van nesten van deze vogelsoorten. Hierbij zijn geen (indicaties van aanwezigheid van) jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Wel is uit soortgericht onderzoek gebleken dat rondom Maasband een drietal territoria van de steenuil aanwezig zijn. De globale locatie van de nestlocaties zijn weergegeven in figuur 3.1. De nestlocaties bevinden zich in/nabij hoogstamfruitboomgaarden. Het functionele leefgebied van deze steenuilen betreft de omliggende kleinschalige landschapselementen, de fruitboomgaarden, hagen, overhoekjes, ruigte, beweidde graslanden, schuurtjes, (vee)stallen, opslagplaatsen en houtstapels. Een klein deel van het functionele leefgebied van één territorium (deel van de boomgaard) bevindt zich binnen het plangebied.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Om de herinrichting mogelijk te maken, zal een deel van een boomgaard verwijderd worden. Deze boomgaard is onderdeel van het functionele leefgebied van een enkel territorium van de steenuil. Het grootste gedeelte van het functionele leefgebied binnen dit territorium, inclusief de bestaande verblijfplaats (nestkast) in de boomgaard, zal behouden blijven. Voor het aantasten van het functionele leefgebied van de steenuil geldt normaliter een ontheffingsplicht voor het overtreden van verbodsbepalingen, zoals genoemd in artikel 3.1, lid 2 van de Wet natuurbescherming. Voor het Grensmaasproject is sprake van een geldig wettelijk belang met betrekking tot vogelrichtlijnsoorten. Het Grensmaasproject is immers een project in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid (artikel 3.3, lid 4 onderdeel b onder 1 Wnb). Middels de alternatievenafweging die is uitgevoerd in het kader van het MER, is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossingen mogelijk zijn. Echter, er zijn voldoende mogelijkheden om passende maatregelen te treffen om de functionaliteit van de nestlocatie te waarborgen. Derhalve wordt een ontheffing niet noodzakelijk geacht.

Tijdens de uitvoering dient rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van broedvogels tijdens het broedseizoen. Alle in gebruik zijnde vogelnesten zijn beschermd op grond van de Wet natuurbescherming. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot augustus, maar kan, afhankelijk van de lokale meteorologische omstandigheden, eerder of later beginnen en eindigen. Van belang is dat broedende vogels niet zodanig opzettelijk verstoord worden gedurende het broedseizoen dat de gunstige staat van instandhouding van de soort in het geding komt. Indien nodig, kunnen maatregelen getroffen worden om te voorkomen dat broedende vogels verstoord worden.

3.7 Amfibieën en Reptielen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit de omgeving van het plangebied zijn van de soortgroepen amfibieën en reptielen alleen waarnemingen bekend van algemene amfibieën als gewone pad, bastaard kikker en kleine watersalamander. Overige beschermde amfibieën zijn niet bekend uit de omgeving. Van reptielen is aanwezigheid ter hoogte van het projectgebied alleen bekend op de oostelijke kanaaldijken van het Julianakanaal. Het plangebied met voornamelijk (intensief) agrarisch gebruik vormt ook geen geschikt leefgebied voor reptielen en overige beschermde amfibieën.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Voor amfibieën, zoals gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander, geldt een vrijstelling van ontheffingsplicht bij ruimtelijke ontwikkelingen. Voor deze soorten is dan ook geen aanvullend onderzoek of ontheffing nodig. Aanwezigheid van overige beschermde amfibieën en reptielen kan op basis van recente verspreidingsgegevens en het ontbreken van geschikt biotoop op voorhand worden uitgesloten. Er is geen noodzaak tot het uitvoeren aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing.

3.8 Vissen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit bestaande gegevens blijkt dat er geen onder de Wet natuurbescherming beschermde vissoorten bekend zijn uit het projectgebied en omgeving. Op basis van de habitatseisen, verspreidingsgegevens en het ontbreken van geschikt habitat ter plaatse, is aanwezigheid van beschermde vissen dan ook uitgesloten.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Aanwezigheid van beschermde vissen is voorhand uitgesloten. Er zijn geen vervolgstappen noodzakelijk. Wel geldt bij werkzaamheden in watergangen (Maasoevers) de algemene zorgplicht.

3.9 Ongewervelden

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Ten zuiden van Elsoo zijn de gewone bronlibel en grote weerschijnvlinder waargenomen. De grote weerschijnvlinder komt voor in oudere, vochtige loofbossen, wilgenbroekbossen of groepen samenhangende bosjes in beekdalen (bron: vlinderstichting). In Nederland bewoont de Gewone bronlibel bronbeekjes of beschaduwde bovenlopen van ongestoorde laaglandbeken (bron: vlinderstichting). Voor deze en andere wettelijk beschermde soorten onder de ongewervelden ontbreekt het in projectlocatie Maasband aan geschikt leefgebied.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Aanwezigheid en effecten op beschermde ongewervelden is/zijn op voorhand uitgesloten. Er zijn geen vervolgstappen noodzakelijk.

3.10 Toetsing uitvoerbaarheid wijziging bestemmingsplan

Zoals in bovenstaande paragrafen beschreven, zijn in projectgebied Maasband en de volgende beschermde natuurwaarden aanwezig:

- paarverblijfplaats ruige dwergvleermuis;
- functioneel leefgebied van de das;
- functioneel leefgebied van de steenuil.

Voor de overige soorten en soortgroepen geldt dat het projectgebied geen (essentiele) functie heeft. Zoals beschreven in paragraaf 1.5, is voor enkele delen van het projectgebied Maasband een wijziging van het vigerende bestemmingsplan nodig. Voor deze betreffende delen geldt dat ze, gelet op de ligging en inrichting, geen essentieel leefgebied van steenuil of vleermuizen vormen. Wel zijn delen van deze gebieden geschikt als foerageergebied voor de das.

De bestemming in de betreffende gebieden moeten gewijzigd worden in het kader van de herinrichting van projectlocatie Maasband. Voor deze herinrichting is in de uitvoeringsfase (mogelijk) een ontheffing nodig met betrekking tot de ruige dwergvleermuis, das en steenuil. Voor het Grensmaasproject is sprake van een geldig wettelijk belang met betrekking tot deze soorten. Middels een alternatievenafweging in het kader van de MER is aangetoond dat er geen andere bevredigende mogelijkheden zijn.

Daarnaast biedt de ontwikkeling, het gebied en de omgeving voldoende mogelijkheden om passende maatregelen te treffen om de gunstige staat van instandhouding te waarborgen. Derhalve wordt een ontheffing met betrekking tot deze soorten verleenbaar geacht. Daarmee is de wijziging van het bestemmingsplan in de betreffende gebieden uitvoerbaar in het licht van de Wet natuurbescherming, onderdeel soorten.

4 Natuurbeleidskaders

4.1 Toetsingskader

Het beleidskader van de overheid dat niet in wetgeving is vastgelegd, bestaat uit:

- Provinciaal beleid
 - Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2014 (POL).

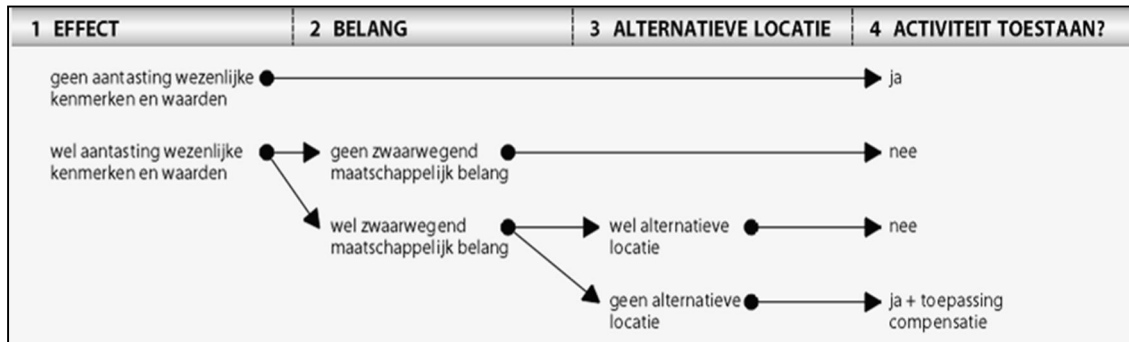
4.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is op provinciaal niveau uitgewerkt tot het provinciale natuurnetwerk met kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden, beheergebieden en robuuste ecologische verbindingzones. De wettelijke bescherming (Wro) van het NNN voor Limburg is geregeld via het bestemmingsplan. Het NNN (Natuurnetwerk Nederland) voor provincie Limburg is vastgelegd in het POL 2014. In het provinciaal natuurbeleid (POL 2014) zijn drie groene natuurzones te onderscheiden: de goudgroene- en zilvergroene- natuurzones evenals de bronsgroene landschapszone. De goudgroene natuurzone vormt het Limburgse deel van het Nationale Natuurnetwerk. Binnen de goudgroene zone streeft de provincie naar behoud en beheer van de reeds aanwezige natuur en de ontwikkeling van nieuwe natuur. Binnen de zilvergroene natuurzone staat het benutten van kansen voor natuur en landschap centraal. De zilvergroene natuurzone maakt echter geen onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland, maar ondersteunt wel de functionaliteit en effectiviteit van de goudgroene natuurzone. De bronsgroene landschapszone omvat landschappelijk waardevolle beekdalen en bufferzones rond bestaande natuurgebieden. Deze zone bestaat hoofdzakelijk uit landbouwgronden, maar kan ook monumenten, kleinere landschapselementen en waterlopen omvatten. De bronsgroene landschapszone maakt echter geen deel uit van het Natuurnetwerk Nederland.

De afweging voor ingrepen in het NNN gaat volgens het “nee, tenzij-principe”. In figuur 4.1 is dit in een schema stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een NNN-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op het NNN uitkomst bieden om projecten in het NNN te realiseren.

Het voorliggend onderzoek geeft inzicht in de ligging van NNN-gebieden in de omgeving van het onderzoeksgebied en de noodzaak voor het doorlopen van ‘nee, tenzij, procedure’. In provincie Limburg is het toetsen aan een externe werking op het NNN niet van toepassing.

Een 'nee, tenzij-toets' behoeft alleen te worden doorlopen, indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het onderzoeksgebied.

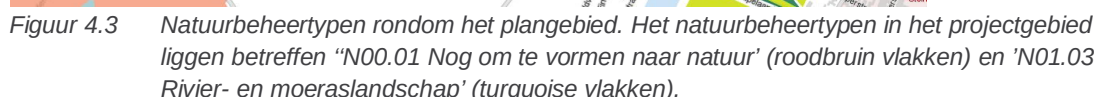
Figuur 4.1 Schema: Het "nee, tenzij"-principe van het compensatiebeginsel.

Inventarisatie

Het plangebied is onderdeel van de goudgroene natuurzone (zie figuur 4.2). Uit het natuurbeheerplan van provincie Limburg blijkt dat de natuurbeheertypen van goudgroene zone in het plangebied bestaat uit 'N00.01 Nog om te vormen naar natuur' en 'N01.03 Rivier- en moeraslandschap' (zie figuur 4.3). Uit de ambitiekaart van het natuurbeheerplan blijkt dat sprake is van de volgende ambities van de goudgroene natuurzone nabij het plangebied: Areaaluitbreiding natuur (C/Cf), Areaaluitbreiding natuur, te vergraven in Grensmaasgebied (Cg) en Areaaluitbreiding natuur, stroomgeulverbreding in Grensmaasgebied (Cs).

Figuur 4.2 Goudgroene-, zilvergroene- of bronsgroene natuurzones in en in de omgeving van het projectgebied Maasband. Bron: Pol 2014.

De voorgenoemen ingreep is onderdeel van het Grensmaasproject. Het Grensmaasproject is opgenomen in het POL aanvulling Grensmaas (Provincie Limburg, 2005). De herinrichting van deellocatie Maasband geeft invulling aan de ambities van deze goudgroene natuurzones. De gecombineerde uitvoering van het Grensmaasproject leidt tot een verbetering van de kwaliteit en samenhang van de goudgroene natuurzones op gebiedsniveau.

Toetsing uitvoerbaarheid wijzigen bestemmingsplan

5 Conclusions

22 (25)

Natura 2000-gebieden

De voorgenomen werkzaamheden in plangebied Maasband geven invulling aan de realisatie en doelen van het Natura-2000 gebied Grensmaas. In het definitieve aanwijzingsbesluit en het beheerplan voor de Grensmaas is aangegeven dat de effecten van de uitvoering van het Grensmaasproject, zoals vastgelegd in het POL aanvulling Grensmaas (Provincie Limburg, 2005), niet vergunningsplichtig zijn. In het kader van Wet natuurbescherming wordt voor het onderdeel Natura 2000 een verdere toetsing niet noodzakelijk geacht. Het wijzigen van het bestemmingsplan in de betreffende gebieden is uitvoerbaar in het licht van de Wet natuurbescherming, onderdeel Natura 2000.

Soortenbescherming

Met de herinrichting van projectlocatie Maasband wordt mogelijk (de functionaliteit van) de beschermde natuurwaarden aangetast. Bij aantasting van deze natuurwaarden is sprake van het overtreden van verbodsbepalingen vanuit de Wet natuurbescherming:

- paarverblijfplaats ruige dwergvleermuis (overtreding artikel 3.5, lid 4);
- burcht en functioneel leefgebied das (overtreding artikel 3.10, lid 1, onderdeel b);
- functioneel leefgebied steenuil (overtreding artikel 3.1, lid 2).

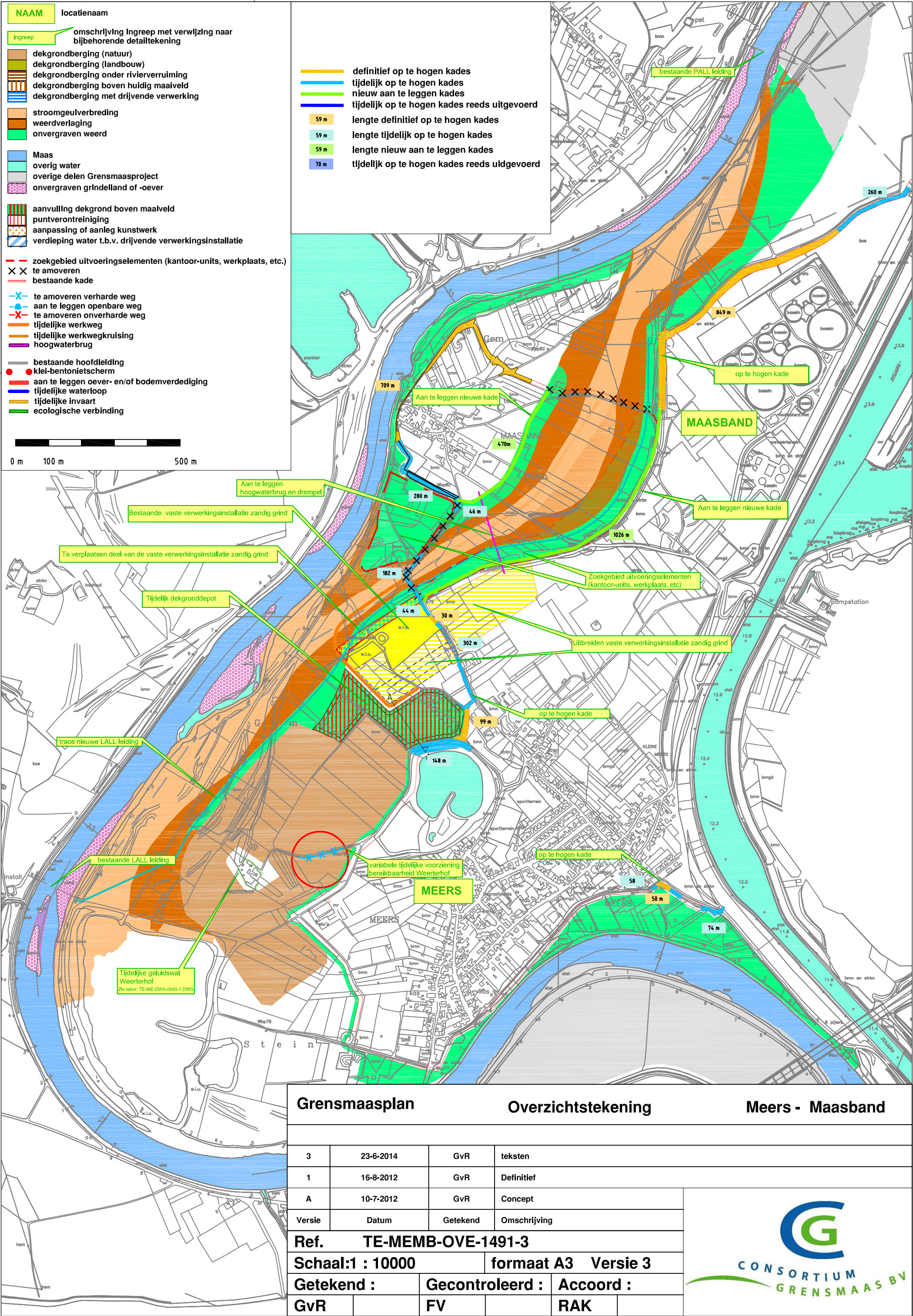
In de uitvoeringsfase is met betrekking tot deze soorten een ontheffing noodzakelijk. Voor het Grensmaasproject is sprake van een geldig wettelijk belang met betrekking tot deze soorten. Middels een alternatievenafweging in het kader van de MER is aangetoond dat er geen andere bevredigende mogelijkheden zijn. Daarnaast biedt de ontwikkeling, het gebied en de omgeving voldoende mogelijkheden om passende maatregelen te treffen om de gunstige staat van instandhouding te waarborgen. Derhalve wordt een ontheffing met betrekking tot deze soorten verleenbaar geacht. Voor de steenuil geldt dat er voldoende mogelijkheden zijn om passende maatregelen te treffen om de functionaliteit van de nestlocatie te waarborgen, waardoor een ontheffing niet noodzakelijk wordt geacht. Het wijzigen van het bestemmingsplan in de betreffende gebieden is daarmee uitvoerbaar in het licht van de Wet natuurbescherming, onderdeel soorten.

Tijdens de uitvoeringsfase dient rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van broedende vogels tijdens het broedseizoen. Van belang is dat broedende vogels niet zodanig opzettelijk verstoord worden gedurende het broedseizoen, dat de gunstige staat van instandhouding van de soort in het geding komt.

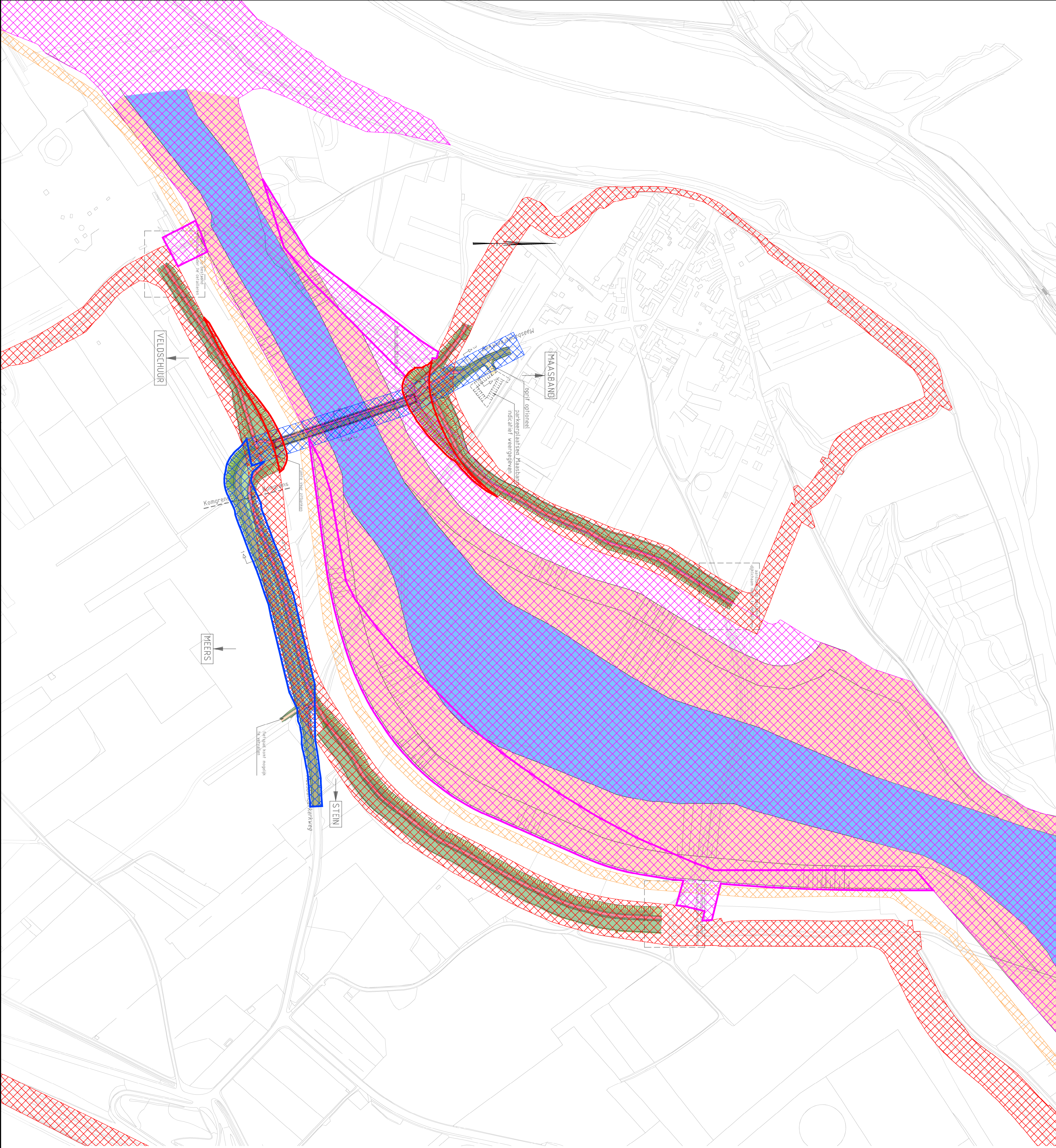
Natuurnetwerk Nederland

De herinrichting van plangebied Maasband geeft invulling aan de ambities van de goudgroene natuurzones. De gecombineerde uitvoering van de voorgenomen ingreep als deellocatie van het Grensmaasproject leidt tot een kwaliteitsverbetering en samenhang van de goudgroene natuurzones op gebiedsniveau. Vanuit het provinciaal natuurbeleid zijn er dan ook geen belemmeringen en er is dan ook geen noodzaak voor een nadere procedure in de vorm van een 'nee, tenzij-toets'. Het wijzigen van het bestemmingsplan is uitvoerbaar in het licht van het provinciale natuurbeleid.

Bijlage 1: Overzichtstekening Grensmaasprojectlocaties Meers
en Maasband

Bijlage 2: Kaart bestemmingsplannen

DOCUMENT IN
BEWERKING

0
03-08-2017

LEGENDA:

- HUIDIG BESTEMMINGSPLAN: WATERKERING
- HUIDIG BESTEMMINGSPLAN: HOOGWATERBRUG
- HUIDIG BESTEMMINGSPLAN: ONTGRONDING
- HUIDIG BESTEMMINGSPLAN: LAL-LEIDING
- UITBREIDING BESTEMMINGSPLAN: WATERKERING
- UITBREIDING BESTEMMINGSPLAN: HOOGWATERBRUG
- UITBREIDING BESTEMMINGSPLAN: ONTGRONDING

0m 50m 100m
SCHAAL 1:20.000

CONSORTIUM GRENSMAAS

DIJKEN EN HOOGWATERBRUG MAASBAND

Ruimtebeslag en
huidig bestemmingsplan

Witteveen - Bos	Gedirekt	M. Koenders	Schaal	1:2000
Postbus 223 3720 ZG De Bilt Telefoon 0570 69 79 11 Telefax 0570 69 73 44	Gesitueerd	L. de Gier		
	Ontwerp	L. de Gier		
	Datum	—		
	Formaat	A1		

HEEL 14-31-1001